

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 29C/41/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119214219
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Diana Vlčková
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2021:8119214219.10

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Dianou Vlčkovou v právnej veci žalobcu: I. P., F.. XX.XX.XXXX, T. R. P., Y. M. XX-XXX, S. M., zastúpeného: Mgr. Marcelom Fandákom, LL.M., so sídlom Zvonárska 8, Košice, proti žalovanému: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, 010 10 Žilina, IČO: 31 575 951, zastúpenému Škubla & Partneri s.r.o., so sídlom Digital Park II, Einsteinova 25, Bratislava, IČO: 36 861 154, o zaplatenie 350.000,00 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi 175.000,00 Eur s 9% úrokom z omeškania ročne od 29.06.2009 do zaplatenia v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

III. Nárok na náhradu trov konania stranám sporu n e p r i z n á v a .

IV. Nárok na náhradu trov štátu n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

1. Žalobca žalobou pôvodne doručenou v súdnom konaní 29C/131/2010 dňa 22.09.2009 žiadal zaviazať žalovaného na náhradu škody vo výške 350.000 Eur s 9% úrokom z omeškania ročne od 29.06.2009 s poukazom na hrubé porušenie povinnosti zo strany žalovanej v zmysle ust. § 373 Obchodného zákonníka.

2. Žalovaná so žalobou nesúhlasila.

3. Súd na základe skutkových tvrdení žalobcu, popretí skutkových tvrdení žalovaného, výsluchom žalobcu, svedkov L. R., Z. J., J. C., R. T., oboznámením zmluvy o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb, výpismi z účtu, príkazom na úhradu a výberovým lístkom, všeobecnými obchodnými podmienkami, znaleckým posudkom č. 24/09, č. 56/2013 vypracovaného Ústavom súdneho inžinierstva, obsahom vyšetrovacieho spisu ČVS: P.-XX/X-R.-H.-XXXX, ako aj ďalším spisovým materiálom, zistil tento skutkový stav:

4. Žalobca dňa 12.3.2009 uzatvoril so žalovanou zmluvu o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb v zmysle ust. § 262 ods. 2, § 708 a nasl. a § 716 a nasl. zák. č. 513/1991 Zb. v predmete zriadenia rastového osobného účtu v mene euro, s uvedením spôsobu poplatkovania balík Výhoda, frekvencie výpisov mesačne a spôsobom doručenia výpisov poštou s uvedením, že adresa na zasielanie výpisov je Z. J., Z. XXX/X, P., XXX XX.

5. Súčasťou uzatvorenia uvedenej zmluvy bol aj podpisový vzor s podpisom majiteľa účtu a to žalobcu a disponenta Z. J. s uvedením kódu označenia písmena „D“.
6. V zmysle vysvetliviek uvedeného podpisového vzoru kód spôsobu disponovania „S“ znamená samostatne a kód „D“ vždy dvaja spoločne bez ohľadu na poradie podpisov.
7. Podľa bodu 1 podpisového vzoru majiteľ účtu je povinný zabezpečiť správnosť údajov týkajúcich sa disponujúcich osôb a pravosť ich podpisov a pečiatky.
8. Podľa bodu 2 písomný príkaz na disponovanie s účtom opatrený podpisom graficky zhodným pečiatkou graficky zhodnou s podpisom a pečiatkou na tomto podpisovom vzore je príkazom majiteľa účtu v zmysle zmluvy o účte.
9. Podľa bodu 3 osoby uvedené v podpisovom vzore sú oprávnené predkladať a preberať písomnosti v banke a to každá samostatne.
10. Žalobca uviedol, že pri uzatvorení zmluvy o založení z účtu sa so žalovanou dohodol, že s predmetným účtom bude mať právo disponovať aj Z. J., avšak len spolu s ním.
11. Dňa 7.4.2009 na uvedený účet zo svojho osobného účtu poslal sumu 350.000 Eur, ktorá bola na jeho účet vedeného u žalovaného pripísaná dňa 9.4.2009.
12. Dňa 14.4.2009 bol žalovanej predložený príkaz na úhradu zo dňa 14.4.2009 vrátane výberového lístku v čase, kedy žalobca sa nenachádzal na území Slovenskej republiky.
13. Žalovaná na základe príkazu na úhradu z účtu žalobcu odpísala sumu vo výške 345.000 Eur a túto pripísala na žalobcovi neznámy účet č. XXXXXXXXXX/XXXX a toho istého dňa na základe výberového lístku bol uskutočnený výber v hotovosti vo výške 5.000 Eur.
14. O uvedenej skutočnosti sa dozvedel potom ako sa osobne ustanovil do košickej pobočky žalovanej a požiadal o výpis zo svojho účtu a po zistení, že sa uvedené finančné prostriedky už na jeho účte nenachádzajú navštívil prešovskú pobočku žalovanej a ústne informoval pracovníkov banky, že predmetné príkazy boli realizované bez jeho prítomnosti a jeho vedomia. Zároveň podal trestné oznámenie pre podozrenie trestného činu podvodu vedeného na Krajskom riaditeľstve Policajného zboru, Úradu justičnej a kriminálnej polície PZ v Prešove pod sp. zn. ČVS:P-XX/OEK-H-XXXX.
15. Dňa 21.5.2009 listom žalovanú informoval a vyzval na úhradu uvedenej finančnej čiastky titulom náhrady škody pre hrubé porušenie všeobecných zmluvných podmienok uvedených v čl. III písm. a) ods. 6, v zmysle ktorého majiteľ účtu a disponujúce osoby podpisujú podpisový vzor osobne na pobočke banky, v opačnom prípade banka požaduje úradné overenie ich podpisov.
16. Nakoľko žalovaná vykonala odpísanie uvedenej finančnej čiastky, na základe príkazu na úhradu a výberového lístku bez úradne overeného podpisu, porušila tým svoje povinnosti v zmysle ust. § 373 ObZ. a nasledujúcich.
17. Vo svojej výpovedi uviedol, že pri uzatvorení uvedenej zmluvy o bežnom účte komunikoval s pracovníčkami banky zmiešaninou slovensko-anglickou, pričom bol ubezpečený, že bez jeho osobnej prítomnosti a predloženia jeho pasu nedôjde k dispozícií s peňažnými prostriedkami na zriadenom účte.
18. Napriek tomu, že mal záujem oboznámiť sa so všetkými obchodnými podmienkami zmluvy, bolo mu povedané, že to nie je potrebné a že postačuje iba ním prednesená požiadavka týkajúca sa dispozičného práva s peňažnými prostriedkami na účte.
19. Svoju výpoveď doplnil na pojednávaní konanom dňa 18.3.2011, v ktorej uviedol, že predmetný účet mal predstavovať pre pána J. preukázanie jeho platobnej schopnosti, teda za predpokladu, že zrealizuje dohodnutý obchod pre neho, budú mu vyplatené finančné prostriedky. V žiadnom prípade jeho podpis na podpisovom vzore mu nemal umožniť dispozíciu s predmetným účtom. Zo strany pracovníkov banky mu mala byť podaná informácia, že toto je jediný spôsob preukázania jeho solventnosti. Zároveň

uviedol, že banka realizovala odpisy predmetných finančných prostriedkov v prospech jemu neznámemu účtu bez toho, že v zmysle všeobecných obchodných podmienok bola povinná v prípade akýchkoľvek pochybností a s poukazom na výšku peňažnej čiastky telefonicky alebo iným spôsobom kontaktovať majiteľa účtu za účelom preverenia pravdivosti údajov uvedených na príkazoch na úhradu, resp. výberových lístkov.

20. Súdu predložil znalecký posudok vypracovaný I. C. č. 24/09, zo záverov ktorého vyplýva, že príkaz na úhradu a výberový lístok žalovaného zo dňa 14.4.2009 na sumu 345.000 Eur a 5.000 Eur, boli vyplnené jednou osobou a napriek až nápadnej podobnosti s podpisom žalobcu, ale s prihliadnutím na závažné rozdiely a rozpory najmä v detailoch písmen, v sklone, vo výškových a šírkových parametroch, tlaku a duktuse v tvare pomlčiek a i v dĺžke koncových vertikál nemožno dokázať ani žalobcu usvedčiť, že podpisy obsiahnuté na príkaze na úhradu a výberovom lístku zo dňa 14.4.2009 vlastnoručne vyhotovil.

21. Z predloženého znaleckého posudku Ústavom súdneho inžinierstva č. 56/2013 bolo vylúčené, aby podpisy na vyššie uvedenom príkaze na úhradu a výberovom lístku boli podpismi žalobcu.

22. V uvedenom znaleckom posudku znalecký ústav poukázal na zhodnosť a podobnosť znakov, ktoré boli zistené najmä v celkovom písmovom obraze, skladbe podpisov a tvarovaní niektorých detailov, pričom v závere a konštatuje, že pri analýze sporných podpisov neboli zistené žiadne znaky, ktoré by nasvedčovali, že pri ich vzniku bola použitá niektorá z metód technického falšovania, čo znamená, že sporné podpisy sú výsledky písárskeho prejavu konkrétnej osoby.

23. Žalovaná vo svojich vyjadreniach namietala jednak nedostatok právomoci Okresného súdu v Prešove s poukazom na uzatvorenú rozhodcovskú doložku s tým, že spor medzi žalobcom a žalovanou nie je sporom vzniknutým zo spotrebiteľskej zmluvy, ale jedná sa o vzťah čisto obchodný s tým, že ide o tzv. absolútny obchod v zmysle príslušných ustanovení Obchodného zákonníka.

24. Poukázala na znenie ust. § 93b zák. č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení účinnom k 12.3.2009, v zmysle ktorého sú banky a pobočky zahraničných bánk povinné ponúknuť svojim klientom neodvolateľný návrh na uzatvorenie rozhodcovskej doložky o tom, že ich prípadné vzájomné spory z obchodov budú rozhodnuté v rozhodcovskom konaní stálym rozhodcovským súdom zriadeným podľa osobitného zákona s tým, že návrh rozhodcovskej zmluvy sú povinné predložiť svojim klientom najneskôr pri uzatváraní obchodu, na ktorý sa nevzťahuje už uzavretá rozhodcovská zmluva.

25. Klient nie je povinný prijať návrh rozhodcovskej zmluvy predložený podľa ods. 1; ak klient neprijme návrh rozhodcovskej zmluvy predložený podľa ods. 1, tak prípadné spory z obchodu s týmto klientom sa riešia postupom podľa osobitných právnych predpisov.

26. Je nesporné, že podľa ust. § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka sa za neprijateľnú podmienku vedenú v spotrebiteľskej zmluve považuje ustanovenie, ktoré vyžaduje v rámci dojedanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

27. V prvom odseku toho istého ustanovenia je však definovaný rámec pre tzv. neprijateľné podmienky, z ktorého vyplýva, že spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, to však neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavné predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

28. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

29. Vo svojom vyjadrení poukázal na ust. čl. III písm. a) ods. 6 všeobecných zmluvných podmienok, v zmysle ktorého majiteľ účtu a disponujúce osoby podpisujú podpisový vzor osobne na pobočke banky, v opačnom prípade banka požaduje písomné overenie ich podpisov. Toto ustanovenie upravuje situáciu, keď majiteľ účtu a disponujúce osoby podpisujú podpisový vzor osobne na pobočke banky, v opačnom prípade banka požaduje úradné overenie podpisov.

30. Podľa čl. III písm. a) ods. 5 všeobecných obchodných podmienok, klient môže s účtom disponovať od okamihu doručenia kompletne vyplneného podpisového vzoru, pričom disponovať s účtom môžu len osoby uvedené v podpisovom vzore spôsobom, ktorý určil majiteľ účtu pri vyhotovení podpisového vzoru.

31. Podľa podpisového vzoru sú osoby v ňom uvedené, t. j. žalobca a Z. J. oprávnené predkladať a preberať písomnosti v banke a to každá samostatne.

32. Z podpisového vzoru ďalej vyplýva, že písomný príkaz na disponovanie s účtom opatrený podpisom graficky zhodným a pečiatkou graficky zhodnou s podpisom a pečiatkou na tomto podpisovom vzore je príkazom majiteľa účtu v zmysle zmluvy o účte.

33. Pokiaľ žalobca vo svojom vyjadrení poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, v ktorom súd prišiel k záveru, že banka je povinná vykonať všetky opatrenia, ktoré v rámci jej bežnej činnosti možno obvykle realizovať v súvislosti so zabránením zneužitia predkladania falšovaných listín umožňujúcich dispozíciu s peňažnými prostriedkami na účte poukázal na to, že na spornom prevodnom príkaze a výberovom lístku bol podpis pána P., o ktorom nebolo definitívne ustálené ani znaleckou expertízou, či ide o jeho podpis, pričom tento vizuálne na bežný pohľad je totožný s jeho podpisom a prevodný príkaz, ako spoludisponujúca osoba predkladal pán J..

34. Práve žalobca ako majiteľ účtu pána J. označil a ustanovil za spoludisponujúcu - dôveryhodnú osobu oprávnenú banke predkladať aj prevodné príkazy a výberové lístky.

35. Zároveň uviedol banke ako kontaktné údaje údaje pána J., pričom neoznámil, resp. neuviedol žiadne telefonické alebo iné spojenie, na ktorom by ho bolo možné zastihnúť operatívnym spôsobom.

36. V prípade, ak žalobca chcel so svojimi peňažnými prostriedkami disponovať výlučne sám, mal možnosť tak urobiť tým spôsobom, že by neumožnil dispozíciu s účtom žiadnej tretej osoby okrem seba.

37. Ak podľa žalobcu nešlo o dôveryhodnú osobu, tento nemal nikdy pristúpiť k takému nezodpovednému a nerozvážnemu činu a umožniť takej osobe prístup k jeho účtu.

38. Tento postup žalobcu je o to nepochopiteľnejší, keď vezmeme do úvahy množstvo finančných prostriedkov, ktoré sa na predmetnom účte nachádzalo a rýchly sled inkriminovaných udalostí po otvorení účtu, čo nabáda k myšlienke, že žalobca s pánom J. takýto postup voči banke vopred plánovali, čo by mohlo byť kvalifikované ako trestný čin podvodu v zmysle ust. zák. č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona v znení neskorších predpisov.

39. Okrem toho banka s cieľom eliminovať riziko predloženia prevodných príkazov s falšovaným podpisom zakomponovala do svojich všeobecných obchodných podmienok ustanovenie, podľa ktorého je banka oprávnená pred vykonaním príkazov na úhradu overiť si telefonicky ich vierohodnosť u majiteľa účtu a podľa časti IV písm. b) bodu 7 je klient banke povinný banke poskytnúť pri overovaní potrebnú súčinnosť.

40. V danom prípade žalobca banke neposkytol žiadnu súčinnosť, čo je zrejme zo zmluvy o spolupráci, kde pri jeho označení ako zmluvnej strany neuviedol okrem adresy žiaden ďalší kontakt, hoci následne v sťažnosti tieto údaje uvádza. Rovnako je to zrejme aj z obsahu dokumentu informácie o klientovi zo dňa 12.3.2009, kde tieto informácie neuviedol.

41. Podľa čl. VII bodu 1) všeobecných obchodných podmienok banka zodpovedá za škodu spôsobenú majiteľovi účtu porušením svojej povinnosti zo zmluvy, ak zaviní vznik škody zanedbaním náležitej starostlivosti pri plnení svojich povinností. Ak bude škoda spôsobená konaním majiteľa účtu najmä neposkytnutím súčinnosti, potom nárok na náhradu škody nevzniká. Ak škodu zavinil čiastočne aj majiteľ účtu, náhrada škody sa primerane zníži. Zároveň navyše, ak dôjde ku škode chybným dispozičným úkonom, ktorý zavinil klient, banka zaň nezodpovedá. Taktiež nezodpovedá za falšné dispozičné úkony, ktoré sa pri obvyklej starostlivosti nedajú rozoznať od pravých, najmä v prípadoch, ak sa falšovania dopustí osoba, ktorej svojim neobozretným konaním majiteľ účtu umožnil potrebné dokumenty falšovať.

42. Svedkyňa J. C. ako zamestnankyňa banky uviedla, že osobu žalobcu si pamätá s tým, že sa stretli v čase, kedy si otváral v ich pobočke účet. Predtým pobočku banky navštívil pán J., ktorý sa informoval o podmienkach vedenia bežných účtov a následne sa žalobca s pánom J. ustanovil do banky za účelom jeho zriadenia.

43. Od žalobcu boli vyžiadané doklady týkajúce sa jeho identifikácie a informovala ho o fungovaní osobných účtov s ponukou balíka služieb a o fungovaní platobných služieb. Následne bola žalobcovi podaná informácia o disponovaní s účtom, pričom tento predstavil pána J. ako obchodného partnera a na ponuku služby elektronického bankovníctva vrátane požiadavky na telefonicky kontakt reagoval negatívne.

44. Na požiadavku oznámenia korešpondenčnej adresy žalobca oznámil adresu pána J., pričom hneď prvé písomnosti sa z uvedenej adresy vracali ako nedoručiteľné.

45. Súčasne uviedla, že realizovala dispozíciu s predmetným účtom formou výberového lístka, keďže v tom čase robila pri veľkej pokladni.

46. Pokiaľ ich banke klient určí spoludisponenta, to znamená, že buď je uvedený na podpisovom vzore kód „S“, čo znamená, že každý zo spoludisponentov môže disponovať s týmto účtom sám. Pokiaľ je „D“, vyžaduje sa, že musia disponovať obidvaja súčasne, čo znamená, že na prevodnom príkaze alebo výberovom lístku musia byť dva podpisy. Existujú aj ďalšie možnosti, napr. kód „T“, teda traja, teda musia byť v prípade výberu alebo prevodného príkazu uvedení všetci traja disponenti.

47. Keďže ich banku navštevujú aj cudzí štátni príslušníci, pracovníci banky sa snažia s týmito komunikovať v ich jazyku, avšak podľa jej vedomostí býva štandardná prax, že takíto klienti chodievajú so svojim tlmočníkom.

48. V banke žalovanej existujú okrem vzorov zmlúv v slovenskom jazyku aj v jazyku anglickom a na požiadanie klienta sú schopní zabezpečiť ich preklad aj do ich materinského jazyka.

49. Pokiaľ ide o rozhodcovskú doložku, táto v minulosti bola upravená iba vo všeobecných obchodných podmienkach, pričom ona ako pracovníčka banky klienta osobne informovala o rozhodcovskej doložke, avšak na skutočnosť, či túto informáciu poskytla aj žalobcovi, si už nepamätala.

50. V súčasnosti je rozhodcovská doložka zakomponovaná priamo v zmluve, kedy klient musí vysloviť súhlas alebo nesúhlas s rozhodcovskou doložkou, avšak v čase jej zakomponovania vo všeobecných obchodných podmienkach sa nevedela vyjadriť k postupu banky v prípade vyjadrenia nesúhlasu klienta s rozhodcovskou doložkou.

51. Svedkyňa R. T. vo svojej výpovedi uviedla, že žalobcu pozná ako klienta banky, ktorý si u nich otvoril bežný účet s tým, že prišiel za sprievodu iného muža, ktorý bol neskôr uvedený ako spoludisponent. Na konkrétne okolnosti komunikácie medzi nimi si nepamätala s tým, že určite bol informovaný o skutočnostiach týkajúcich sa otvorenia bežného účtu. Ich vzájomná komunikácia prebiehala prevažne v angličtine, ale nakoľko niektoré ekonomické pojmy nedokázala v anglickom jazyku žalobcovi vysvetliť, rozprávali sa aj inými jazykmi, nakoľko žalobca ako aj ona ovládali iba základnú angličtinu.

52. Svedok Z. J. vo svojej výpovedi uviedol, že on osobne finančné prostriedky nemal a tieto previedol vo výške 350.000 Eur žalobca zo City bank Rusko do Dexia banky Slovensko, pričom sumu vo výške 5.000 Eur vybral samotný žalobca. Majiteľmi účtu bol on ako aj žaloba. Následne uvedené finančné prostriedky boli prevedené do CSOB banky v Prahe a predstavovali bankovú záruku na úver a nachádzali sa na účte L. B..

53. S pracovníkmi banky sa žalobca rozprával po anglicky, pričom investičná zmluva sa uzatvárala v Prešove za prítomnosti L. R., ktorý je riaditeľom spoločnosti J. J..S..Z..

54. S uvedeným prevodom peňažných prostriedkov na účet L. B. žalobca súhlasil, avšak na samotné podmienky podpisovania platobných príkazov si už nepamätal.

55. Žalobca sponchyboval vierohodnosť uvedenej svedeckej výpovede, keďže preukázateľne v čase, kedy boli predkladané a podpisované prevodný príkaz a výberový lístok, sa na území Slovenskej republiky nenachádzal. Osoba A. B. mu bola známa, iba ako osoba obchodného partnera Z. J., avšak on nikoho nespĺnomocnil, aby pán J. alebo iná osoba previedla jeho finančné prostriedky.

56. V prípade, ak by pánovi B. i chcel uvedené peniaze dať, urobil by to sám a nevidí žiaden zmysel v tom, aby za tým účelom išiel do Prešova a peniaze na bankový účet vložil.

57. Svedok L. R. vo svojej výpovedi uviedol, že s osobou žalobcu sa stretol v súvislosti s finančnou operáciou bankovej garancie, pričom on v tom čase v podstate robil šoféra. Uvedená banková garancia vyžadovala zloženie určitej sumy finančných prostriedkov, čo bolo predmetom, jednaní medzi žalobcom a pánom J.. Za uvedenú garanciu zodpovedal pán E. C. z Prahy, ktorý vyvolal stretnutie za účasti jeho, pána J. a L. B., ktoré prebehlo niekedy dva až tri dni potom, ako žalobca vložil finančné prostriedky na účet vedený bankou žalovaného. Zároveň uviedol, že bol prítomný pri predložení prevodného príkazu a výberového lístku v banke žalovaného zo strany pána J. s tým, že tento už prišiel s vyplnenými listinami, pričom on osobne pri ich vyhotovovaní prítomný nebol. Podľa informácie od pána J. tento mohol s peňažnými prostriedkami na účte žalobcu disponovať po konzultácii s tým, že sa s nim telefonicky skontaktoval a tento mu povedal, že má konať tak, aby bolo v poriadku všetko, na čom sa dohodli.

58. Rozsudkom Okresného súdu v Prešove zo dňa 4.9.2013 bola žaloba v plnom rozsahu zamietnutá s odôvodnením, že zo strany žalovanej nedošlo k porušeniu žiadnej zo zmluvných povinností a škoda, ktorá žalobcovi vznikla nebola zavinená zanedbaním odbornej starostlivosti pri plnení si povinností žalovanej vyplývajúcej zo zmluvy, ako aj zo všeobecných obchodných podmienok, ale bola spôsobená samotným konaním žalobcu a neposkytnutím potrebnej súčinnosti, na ktorú bol podľa zmluvy o bežnom účte a všeobecných obchodných podmienok povinný a preto mu v zmysle ust. § 376 Obchodného zákonníka nárok na náhradu škody nevznikol.

59. Uznesením Krajského súdu v Prešove zo dňa 27.11.2014 pod sp.zn. 8Co/217/2013 bol zrušený rozsudok súdu I. stupňa a vec vrátená na ďalšie konanie.

60. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd konštatuje, že súd I. stupňa správne právne vyhodnotil, že na posúdenie zodpovednosti žalovaného je potrebné aplikovať ust. § 373 za použitia ust. § 374 Obchodného zákonníka.

61. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 25.09.2003 pod sp. zn. Obdo V 59/2001, ktorý sa obdobnou situáciou zaoberal s uvedením, že aj keď situácia v prejednávanej veci nebola identická, niektoré závery uvedeného rozhodnutia sú použiteľné aj pre predmetné konanie.

62. Povinný podľa § 373 a § 374 Obchodného zákonníka nezodpovedá za škodu vtedy, ak táto bola spôsobená okolnosťami vylučujúcimi zodpovednosť, pričom dôkazné bremeno o týchto okolnostiach má povinný. Žalovaná sa teda v tomto prípade svojej zodpovednosti za realizáciu falšovaného prevodného príkazu zbaví vtedy, ak preukáže, že porušenie povinnosti bolo spôsobené okolnosťami vylučujúcimi jeho zodpovednosť. Za okolnosti vylučujúce zodpovednosť sa považuje prekážka, ktorá nastala nezávisle od vôle povinnej strany a bráni jej v splnení jej povinnosti, ak nemožno rozumne predpokladať, že by povinná strana túto prekážku alebo jej následky odvrátila alebo prekonala a ďalej, že by v čase vzniku záväzku túto prekážku predvídala. V otázke prekonateľnosti prekážky je potrebné poukázať na to, že nemožno od banky požadovať, aby skúmala predložené prevodné príkazy ohľadom ich pravosti, technikami, aké používajú znalci. Bola však povinná vykonať všetky opatrenia, ktoré v rámci jej bežnej činnosti možno obvykle realizovať.

63. V danom prípade je pre posúdenie, či žalovaná vykonala všetky potrebné opatrenia významným skutkový záver súdu prvého stupňa, že žalobca odmietol poskytnúť telefonický kontakt, pričom jediným dôkazom o odmietnutí poskytnutia telefonického kontaktu žalobcom je výpoveď svedkyne J. C.P.. Z jej výpovede vyplýva, že banka žiadala telefonický kontakt pre prípadnú potrebu, avšak nie za účelom realizácie opatrení pre účely ochrany vkladu.

64. Z uzavretej zmluvy vyplýva, že telefonický ani e-mailový kontakt poskytnutý nebol, avšak v zmluve nie sú zaznačené dôvody, prečo sa tak nestalo. Samotný žalobca sa k výpovedi svedkyne vyjadril tak, že ona prítomná pri dojednávaní jeho zmluvy nebola. Dôkazná povinnosť o tom, že boli vykonané všetky opatrenia, resp. že k škode došlo okolnosťami vylučujúcimi zodpovednosť, je na žalovanej, a teda je v tomto prípade povinnosťou žalovanej dokazovať, že banka vykonala všetky opatrenia na to, aby predišla následkom falšovaného prevodného príkazu, a to aj v situácií, že príkaz na úhradu predkladá oprávnená osoba, avšak sfalšovaný je druhý, resp. ďalší podpis potrebný k príkazu na úhradu.

65. V tomto smere žiadne skutkové zistenia v rozsudku uvedené nie sú, teda aké opatrenia banka zaviedla na predchádzanie vzniku škody predložením sfalšovaného prevodného príkazu osobou, ktorá má možnosť účtom disponovať len s ďalšími osobami. Taktiež z rozsudku nevyplýva, akým spôsobom bol preverovaný príkaz na úhradu, ktorý predložil banke Z. J., ako aj to akým spôsobom mal byť preverovaný podľa opatrení aplikovaných bankou, teda či vôbec existoval spôsob ako predchádzať sfalšovaniu prevodného príkazu v situácií dvoch spoludisponujúcich osôb, keď sfalšovaný je podpis len jednej osoby. Táto skutočnosť dôležitá pre rozhodnutie zostala neobjasnená, pričom dôkazné bremeno jej preukazovania bolo na žalovanej.

66. Žalovaná vo svojom písomnom vyjadrení doručenom súdu dňa 12.5.2015 opätovne žiadala žalobu ako nedôvodnú zamietnuť z dôvodu, že nebolo preukázané porušenie jej povinnosti vyplývajúce zo záväzkového vzťahu v zmysle ust. § 373 Obchodného zákonníka.

67. Poukazujúc na pôvodné odôvodnenie súdu I. stupňa s uvedením, že v zmysle ust. § 382 Obchodného zákonníka, poškodená strana nemá nárok na náhradu tej časti škody, ktorá bola spôsobená nesplnením jej povinnosti ustanovenej právnymi predpismi vydanými za účelom predchádzania vzniku škody alebo obmedzenia jej rozsahu.

68. Neposkytnutie súčinnosti zo strany žalobcu spočívalo v neposkytnutí telefonického alebo iného kontaktu, na ktorom by ho bolo možné operatívne zastihnúť za účelom overenia vieryhodnosti príkazov a v prípade ak chcel prezentovanému obchodnému partnerovi preukazovať svoju solventnosť, mal v takomto prípade pri zachovaní obvyklej obozretnosti postupovať iným spôsobom, než akým postupoval a teda nemal zveriť a ani umožniť pánovi J. dispozíciu k bankovému účtu. Z racionálneho hodnotenia takého úkonu žalobcu, ktorý umožnil inej osobe disponovať s prostriedkami na účte vyplýva, že zároveň nevyhnutne musí znášať všetky prípadné riziká s tým spojené.

69. Podľa vyjadrenia žalovanej žalobcovi zároveň nevznikla žiadna majetková škoda, nakoľko v konaní nepreukázal, že samotný prevod a výber finančných prostriedkov z bankového účtu znamenal pre neho vznik škody s odkazom na výpovede svedkov realizovaných v priebehu súdneho konania a to Z. J. a L. R..

70. Z výsledkov vykonaného dokazovania podľa názoru žalovanej bolo preukázané, že finančné prostriedky z účtu žalobcu boli transferované v súlade s dohodami s Z. J. so zámerom naplniť obchodnú transakciu. V prípade, ak by aj nastal stav, že zmieňovaná obchodná transakcia nebola naplnená podľa predstáv žalobcu, banka za takúto okolnosť nemôže niesť žiadnu zodpovednosť a znášať podnikateľské riziko za obchodný prípad, ktorý realizoval žalobca s tretími osobami.

71. Ide teda jednoznačne buď o stratu z obchodu, ktorého účastníkom bol žalobca ako podnikateľ, alebo o škodu, ktorá bola žalobcovi spôsobená porušením právnych povinností jeho obchodným partnerom, ktorá mu vyplynula z investičnej zmluvy spomínanej vo výpovediach vykonaných v rámci dokazovania. Medzi dispozíciu finančnými prostriedkami na účte žalobcu a škodou, ktorá žalobcovi prípadne mohla

vzniknúť v dôsledku nevydareného alebo zmareného obchodu s treťou osobou, nie je akákoľvek príčinná súvislosť, ktorá by mohla založiť akúkoľvek zodpovednosť žalovaného za škodu.

72. S poukazom na závery odvolacieho súdu žalovaný uviedol, že v čase predloženia príkazu na úhradu a výberového lístka dňa 14.4.2009, mala banka nastavených niekoľko procesov, ktoré chránili klienta pred možnosťou predloženia sfalšovaných príkazov v jeho mene.

73. V zmysle pokynu 51/2004 - tuzemský platobný styk, existoval postup na overovanie správnosti a platnosti tuzemských prevodných príkazov: z dôvodu zamedzenia falšovania TPP, je zodpovedný zamestnanec povinný telefonicky overiť pravosť TPP doručených do Dexia banky poštou v celkovej sume 6.500 Eur a viac u majiteľa účtu, resp. u osoby, uvedenej v podpisovom vzore klienta.

74. Telefonické overenie pravosti TPP vyznačí zodpovedný zamestnanec na rubovú stranu príkazu s uvedením nasledujúcich náležitostí: priezvisko a telefónne číslo klienta - osoby, ktorá potvrdila pravosť TPP, dátum, čas telefonického overenia a podpis zodpovedného zamestnanca, ktorý overenie vykonal.

75. Telefonické overenie je potrebné uskutočniť v deň doručenia TPP do Dexia banky, resp. najneskôr v nasledujúci pracovný deň odo dňa ich doručenia. Vyššie uvedený postup bol nastavený pre overenie trvalých príkazov doručených poštou s tým, že pri osobnom doručení je pri preberaní skontrolovaný jednak súlad podpisu na trvalom príkaze s podpisom uvedenom v podpisovom vzore a tiež oprávnenosť osoby, ktorá trvalý príkaz predložila.

76. V zmysle vyššie uvedeného pokynu a za podmienok uvedených v dokumente „podmienky vykonávanie prevodov v Dexia banke Slovensko, a.s.“: Dexia banka Slovensko nezodpovedá za škody, ktoré vznikli následkom okolností vylučujúcich zodpovednosti podľa § 374 Obchodného zákonníka alebo postupom podľa osobitného zákona (napr. zákon č. 297/2008, § 38 podľa zák.č. 202/1995 Z.z., § 8 ods.6 zák.č. 118/1996, § 55 ods.2 podľa zákona o bankách).

77. Z vyššie uvedeného preto vyplýva, že klient bol už pri uzatváraní zmluvného vzťahu s bankou upovedomený o tom, že môžu nastať situácie, kedy mu môže vzniknúť škoda, avšak banka za takúto škodu zodpovedať nebude.

78. V zmysle pokynu 36/2005 - výber, akceptácia a identifikácia klienta, je banka povinná pri každom obchode identifikovať klienta, t.j. aj osobu, ktorá predkladá trvalý prevodný príkaz. Uvedené je v súlade s ustanovením § 89 ods.1,2 zákona o bankách, ktoré stanovuje akým spôsobom má banka svojich klientov identifikovať. Pána J. na podpisový vzor ako osobu oprávnenú predkladať trvalý príkaz uviedol žalobca a teda ho pokladal za dostatočne dôveryhodného na to, aby mu zveril svoje finančné prostriedky. Banka preto nebola povinná žalobcu osobitne vystríhať pred možnosťou, že práve ním zvolená osoba môže zneužiť jeho údaje a podpis.

79. Žalovaná ďalej súdu predložila listinný dôkaz - informácie o klientovi zo dňa 12.3.2009, na ktorých je uvedené jeho meno, priezvisko, rodné číslo, bydlisko, štátna príslušnosť a doklad o totožnosti, bez uvedenia čísla telefónu a mailu s tým, že zamestnanec banky J. I. potvrdzuje, že vykonal identifikáciu klienta a overenie identifikácie klienta.

80. Podľa § 708 ods. 1 Obchodného zákonníka, zmluvou o bežnom účte sa zaväzuje banka zriadiť od určitej doby na určitú menu bežný účet pre jeho majiteľa.

Podľa § 708 ods. 2 Obchodného zákonníka, na uzavretie zmluvy sa vyžaduje písomná forma.

81. Súd I. inštancie rozsudkom zo dňa 20.05.2015 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 350.000 Eur s 9% úrokom z omeškania ročne od 29.06.2009 do zaplatenia, v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku.

82. Uviedol, že s poukazom na viazanosť právnym názorom odvolacieho súdu v zmysle ust. § 226 OSP dospel k jednoznačnému záveru, že žalovaná zodpovedá za škodu žalobcovi, ktorá mu vznikla realizáciou sfalšovaného príkazu na úhradu a výberového lístka zo dňa 14.04.2009 v celkovej sume 350.000 Eur neunesením dôkazného bremena tvrdenia, že porušenie povinnosti bolo na jej strane spôsobené okolnosťami vylučujúcimi zodpovednosť v zmysle ust. § 374 Obchodného zákonníka.

83. V danom prípade nepreukázala, že realizoval opatrenia na predchádzanie vzniku škody predložením falšovaného prevodného príkazu, a to aj za situácie, že príkaz na úhradu síce predkladá oprávnená osoba, avšak sfalšovaný je druhý, resp. ďalší podpis, nevyhnutný k realizácii príkazu na úhradu. V tomto smere žalovaná realizovala opatrenia smerujúce k predchádzaniu vzniku škody predložením sfalšovaného príkazu iba v prípadoch ich doručovania formou poštovej zásielky.

84. Uvedené rozhodnutie súdu I. inštancie bolo potvrdené rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 25.01.2017 pod sp. zn. 23Co/243/2015.

85. Najvyšší soud Slovenskej republiky uznesením zo dňa 27.08.2019 pod sp. zn. 4Cdo/25/2018 zrušil rozsudok Krajského súdu v Prešove v spojení s rozsudkom Okresného súdu Prešov a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

86. V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že Najvyšší súd nespochybňuje dôvod rozhodnutia vyslovený v jeho rozhodnutí pod sp. zn. Obdov/59/2001, ale na strane druhej uzatvára, že nižšie súdy vo svojom rozhodovaní dostatočne nezohľadnili, že sa skutkové okolnosti v prejednávanej veci oproti precedenčnej veci významne odlišujú, preto bolo treba takú neskoršiu vec odlíšiť od skoršej veci aj právnym posúdením bez toho, žeby bola dotknutá jej záväznosť ako precedentu.

87. Konajúce nižšie súdy totiž vôbec nezobrali do úvahy skutočnosť, že to bol práve žalobca, ktorý si vybral Z. J. za spoludisponenta s jeho finančnými prostriedkami na účte a ktorý sfaľšoval podpis žalobcu na príkaze na úhradu žalovanej sumy, ktorá mu bola vyplatená. Už len táto skutočnosť sama o sebe svedčila pre znášanie spoluzodpovednosti žalobcu za škodu spôsobenú na jeho majetku, ktorý sám pre seba navrhol uvedený veľmi riskantný spôsob vyplnenia príkazov na úhradu cudzou osobou. Porušenie preventívnych povinností (§ 415 Občianskeho zákonníka, § 382 a 384 Obchodného zákonníka) má totiž tiež vplyv na rozsah náhrady škody a to vtedy, ak poškodený poruší jemu uloženú preventívnu povinnosť a za túto možno považovať určenie rizikovej osoby za spoludisponenta k jeho účtu, ako aj neposkytnutie telefonického či iného kontaktu pre prípadnú potrebu zabrániť neoprávneným výberom z účtu žalobcu.

88. Vzhľadom však na to, že ust. § 374 Obchodného zákonníka má dispozitívnu povahu, takže strany si mohli v zmluve vymedziť okolnosti vylučujúce zodpovednosť, ale keď si ju nevymedzili, vôbec neprichádza do úvahy zbavenie sa svojej zodpovednosti žalovanou bankou, nie je podľa názoru Najvyššieho súdu možné účinné úplné vylúčenie jej zodpovednosti v zmysle ust. § 373 a § 757 Obchodného zákonníka.

89. Žalovaná vo vzťahu k osobe spoludisponenta Z. J. uviedla, že doposiaľ z vykonaného dokazovania nevyplývalo, akú táto osoba mala v rozhodnom čase reputáciu, bezúhonnosť, pracovné referencie, keď jej žalobca zveril oprávnenie spoludisponenta.

90. Takisto žalobca opakovane vyjadril svoj názor, že hospodárska kauza, ktorá viedla k uzavretiu zmluvy o bežnom účte je bez právneho významu pre toto konanie. Nie je tomu však tak. Hospodárska kauza je smerodajná pre ozrejmenie si, či spoločné konanie žalobcov malo viesť k právom dovolenému obchodu alebo nelegálnym činnostiam. Síce žalobca sa tvári, že pre vec nie je podstatné, čo sa stalo s prevedenými peňažnými prostriedkami, avšak treba uviesť, že nakoľko sú obchodní partneri, tak majú vzájomný vzťah, ale A. B. kludne mohol previesť peňažné prostriedky naspäť žalobcovi, preto je potrebné ho vypočítať o spoločnom obchode so žalobcom.

91. Zároveň navrhla, aby súd skúmal, akú pozornosť a starostlivosť venoval žalobca tomu, s kým uzatvára významný obchod. Zároveň nesedí ani účel, pre ktorý podľa výpovede žalobcu, zriadil bankový účet na Slovensku. Vymyká sa logike, ak zriadenie takéhoto účtu malo slúžiť len na to, aby preukázal svoju solventnosť. V takomto prípade sa neotvára osobitný účet a navyše už vôbec sa k tomuto účtu neustanovuje spoludisponent, ktorému podľa tvrdenia žalobcu, ani spoludispozičné právo v skutočnosti udeliť nechcel.

92. V tejto súvislosti ešte dopĺňa, že súvisiace trestné konanie má takisto kruciálny význam pre toto konanie a preto je nevyhnutné vykonať dôkazy, ktoré získali orgány činné v trestnom konaní.

93. Zo zväzku II. pripojeného vyšetrovacieho spisu súd oboznámil komisionársku zmluvu, uzatvorenú dňa 12.03.2009 medzi žalobcom a Z. J. v predmete povinnosti komisionára prevziať zodpovednosť za skoncipovanie a získanie bankovej záruky od banky Ruskej federácie Vneshtorbank na sumu 120 miliónov Eur, ako opatrenia pre plnenie obligácií úverového limitu príkazcu na obdobie trinástich mesiacov.

94. Komisionár (Z. J.) sa uvedenou zmluvou zaviazal vykonať právne úkony stanovené touto zmluvou, a to v zhode so súčasnou legislatívou Ruskej federácie a udržať v tajnosti obsah tejto zmluvy ako aj

údaje, ktoré poskytne príkazca pre účely splnenia záväzkov tejto sumy. Súčasne sa zaviazal poskytnúť zálohu akciám spoločnosti Flynn International v hodnote 1 milión Eur.

95. Podľa bodu 4.1 zmluvy sa zmluvné strany dohodli na výške nákladov za služby stanovené v tejto zmluve v sume 350.000 Eur.

96. Zo zväzku I. bola oboznámená zápisnica o výsluchu Z. J., z obsahu ktorej vyplynulo, že tento odmietol vo veci vypovedať.

97. Ďalej bol oboznámený obsah výpovede E. C. zo zväzku I. vyšetrovacieho spisu, z ktorého vyplynulo, že mu je známa osoba p. L. B. s ktorým sa zoznámil v roku 2008 a spolu s obchodnými partnermi ho požiadali o pomoc pri zaistení investícií na ich akciách v Rusku. Došlo k dohode o tom, že londýnska firma zabezpečí bankovú garanciu pre ruskú spoločnosť vo výške 100 miliónov Eur. Na základe uvedenej dohody boli následne realizované finančné transakcie s tým, že k ukončeniu tejto dohody malo dôjsť v septembri roku 2010. Od jesene roku 2009 prestal komunikovať s p. B., ako aj jeho známym p. J., ktorý mu niekoľko krát zaslal výhražné esemesky a maily. Požiadali ho o priamy kontakt s londýnskou spoločnosťou, a preto im odovzdal kópie všetkej korešpondencie. Podľa informácií, ktoré získal od londýnskej spoločnosti, sa p. B. a p. J. snažili o to, aby banková garancia bola vystavená na p. B. a nie podľa dohody, v prospech ruskej spoločnosti. Naposledy, v júli roku 2010 telefonicky hovoril so zástupcom londýnskej firmy, ktorý mu uviedol, že odmietol uvedené požiadavky, ale naďalej je z ich strany atakovaný.

98. K osobe p. B. uviedol, že v čase, keď bol v Českej republike, navštevoval kasína a že má taktiež dlhy v Rusku. Možno si požičal časť peňazí, ktoré dostal do ruskej spoločnosti a potom zháňal peniaze od niekoho iného.

99. K osobe žalobcu uviedol, že sa s ním stretol len raz, a to dňa 19.11.2008. Priviedol ho B. a žalobca priniesol generálnu plnú moc od ruskej spoločnosti. Požadoval zabezpečiť obdobnú operáciu, ako zaistoval pre inú ruskú spoločnosť. Priviezol text zmluvy, ktorý chcel s ním podpísať a požadoval otvorenie spoločného účtu, nad ktorým by mal kontrolu, ako budú operácie prebiehať. Zaistil otvorenie účtu s jeho dispozičným právom a vyplnil návrh zmluvy, na ktorý pripojil svoj podpis. Žiadna platba v zmysle uvedenej zmluvy však neprišla a so žalobcom nebolo možné komunikovať telefonicky a na mailové správy nereagoval. Na základe uvedeného, potom zrušil dispozičné práva k účtu žalobcovi a tento nechal prázdny.

100. Súd I. inštancie oboznámil aj obsah výpovede L. B., ktorý uviedol, že mu je známa osoba Z. J. od roku 1999, s ktorým sa zoznámil na internete, kde konzultovali predovšetkým obchodné otázky. S uvedenou osobou mal hlavne obchodné styky a chceli realizovať niekoľko projektov na území Slovenskej republiky. Pokiaľ ide o platbu, ktorú mal Z. J. dňa 14.04.2009 previesť na jeho účet vo výške 260.000 Eur uviedol, že túto previedol na účet spoločnosti East Invest s.r.o. v banke Raiffeisen bank so sídlom v Prahe. K osobe žalobcu uviedol, že tohto zoznámil J. Z. J.. Mal v pláne sa zúčastniť projektu ohľadom bankovej záruky. Prišiel kvôli tomu k nemu do R. a takto sa spoznali. Potom bez pozvania prišiel na stretnutie do Norimbergu. To bolo vo februári roku 2009, kde sa zoznámil s Z. J.. Momentálne nemá žiadne kontakty so žalobcom, ktorého označil za nespravodlivého obchodníka. Spoločne neuskutočnili ani jeden projekt.

101. Okresná prokuratúra uznesením zo dňa 14.11.2018 pod sp. zn. 1Pv371/09/7707-117 zastavila trestné stíhanie voči osobe Z. J., pretože o skutku odovzdanom na trestné stíhanie do cudziny, bolo právoplatne rozhodnuté cudzozemským orgánom príslušným na konanie o trestnom čine a toto rozhodnutie možno považovať za dostačujúce. Z odôvodnenia uvedeného rozhodnutia vyplýva, že vyšetrovacie oddelenie, Mukačevského oddelenia polície Zakarpatskej oblasti Ukrajina dňa 23.04.2018 rozhodlo o ukončení trestného stíhania Z. J., nakoľko nebola naplnená skutková podstata trestného činu uvedená v trestnom zákone Ukrajiny.

102. Zároveň právny zástupca žalobcu žiadal o dopočutie klienta k otázke dôveryhodnosti osoby Z. J.. Uviedol, že ako podnikateľ pôsobí v odbore stavebníctvo od roku 1991, resp. 1992, teda od času kedy v Ruskej federácii došlo k zmene štátneho zriadenia. S osobou Z. J. ho zoznámili moskovskí obchodní partneri v Nemecku, kde sa konalo stretnutie biznismenov.

103. V rozhodnom období nemal žiadne pochybnosti o osobe Z. J., ktorý vystupoval ako skúsený podnikateľ - biznismen, materiálne a finančne zabezpečený a schopný ďalších investícií. Bol majiteľom obchodnej spoločnosti so základným imanom jeden milión libier, mal bohaté informácie o burzových operáciách, biznise a finančných operáciách, a preto nemal akékoľvek pochybnosti o dôveryhodnosti uvedenej osoby. Presvedčenie, že ide o finančne zabezpečeného obchodníka nadobudol aj z jeho vystupovania, vzhľadu, ďalej z toho, že vlastnil drahé motorové vozidlo, býval v drahých hoteloch a navštevoval drahé reštaurácie. V rámci svojich možností realizoval kroky na preverenie jeho bonity, ako aj bonity jeho spoločnosti, ale v tom čase neboli také možnosti, aké sú v súčasnej dobe. V rozhodnom období tak nezistil žiadne skutočnosti, ktoré mohli vyvolať dôvodné pochybnosti o dôveryhodnosti osoby Z.I. J..

104. Pán J. ho presvedčil, že k tomu, aby mohli spolu podnikáť, musí si otvoriť účet na Slovensku a odporučil mu banku žalovanej. Pri návšteve pobočky videl, že má dobré vzťahy so zamestnancami banky, a preto mu je jasné, že s veľkou pravdepodobnosťou ho priviedol do banky za účelom sprenvery jeho peňazí. Zároveň pripúšťa, že pán Z. J. chcel u neho vyvolať klamlivý dojem schopného a poctivého obchodníka, keďže v rozhodnom období nemal také možnosti na overenie si jeho osoby, ako aj jeho obchodnej činnosti. V danom období nepovažoval za nevyhnutné overiť si činnosť spoločnosti p. J. účtovnými závierkami, výročnými správami alebo správami od audítora, keďže neplánoval s ním, ani s jeho obchodnými partnermi uzatvárať akúkoľvek zmluvu. V otázke, či počas svojej podnikateľskej činnosti prichádzal do kontaktu so zmluvami alebo listinami v cudzom jazyku uviedol, že nie, ale ak aj áno, bolo to vždy za účasti medzinárodných právnikov. Nepamätal si presne, ale zrejme zmluva uzatvorená so žalovanou bola prvým cudzojazyčným dokumentom, ktorý podpisoval.

105. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že medzi účastníkmi konania dňa 12.3.2009 bola v súlade s ust. § 708 a nasl. Obchodného zákonníka uzatvorená zmluva o bežnom účte označená ako zmluva o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb v predmete zriadenia rastového osobného účtu uvedením poplatkovania balík Výhoda, frekvenciou výpisov mesačne a spôsobu doručovania výpisov poštou.

106. V zmysle ust. § 52 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

107. Zmluva o bežnom účte, ktorá bola uzatvorená medzi účastníkmi konania spĺňa definíciu spotrebiteľskej zmluvy v zmysle ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka.

108. Zo zmluvy je zrejmé, že žalovaná ako bankový subjekt konala v rámci predmetu svojej činnosti podľa výpisu z obchodného registra a žalobca je spotrebiteľom, keďže uzatvoril zmluvu ako fyzická osoba.

109. Z predloženej zmluvy o bežnom účte ani z vyjadrení účastníkov nie je zrejmé, aby žalobca pri uzatváraní zmluvy konal v rámci svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti.

110. Pre spotrebiteľské zmluvy je pritom charakteristické, že sa jedná o zmluvy, ktoré sú uzatvárané opakovane s veľkým počtom zákazníkov, pričom návrhy týchto zmlúv sú pripravené na vopred predtlačенých tlačivách a spotrebiteľ nemá možnosť zmeniť obsah takto navrhnutých zmlúv. Týka sa to aj predmetnej veci, pretože zmluva o bežnom účte bola vyplnená na vopred pripravenom predtlačенom tlačive.

111. Z uvedeného dôvodu súd námietku žalovanej, že v danom prípade sa nejedná o nárok zo spotrebiteľskej zmluvy, vyhodnotil ako nedôvodnú.

112. Žalovaná ďalej namietal nedostatok právomoci všeobecného súdu v riešení predmetného nároku s poukazom na skutočnosť, že žalovaná ako banka bola v zmysle ust. § 93b zák. č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení účinnom k 12.3.2009 povinná ponúknuť svojim klientom neodvolateľný návrh na uzatvorenie rozhodcovskej zmluvy o tom, že ich prípadné vzájomné spory z obchodov budú rozhodnuté v rozhodcovskom konaní stálym rozhodcovským súdom zriadeným podľa osobitného zákona.

113. Návrh rozhodcovskej zmluvy sú banky a pobočky zahraničných bánk povinné predložiť svojim klientom najneskôr pri uzatváraní obchodu, na ktorý sa nevzťahuje už uzavretá rozhodcovská zmluva. Klient nie je povinný prijať návrh rozhodcovskej zmluvy predložený podľa ods. 1; ak klient neprijme návrh rozhodcovskej zmluvy predložený podľa ods. 1, tak prípadné spory z obchodu s takýmto klientom sa riešia postupom podľa osobitných právnych predpisov.

114. V danom prípade poukázala na či. VII bod 5 všeobecných obchodných podmienok, v zmysle ktorého klient vyhlasuje, že v súlade s ust. § 93b ods. 2 zák. č. 483/2001 Z. z. o bankách v platnom znení prijíma návrh rozhodcovskej zmluvy, podľa ktorej všetky vzájomné spory, ktoré by medzi zmluvnými stranami vznikli, je príslušný prejednať a rozhodnúť s konečnou splatnosťou v rozhodcovskom konaní stály rozhodcovský súd Slovenskej bankovej asociácie so sídlom v Bratislave.

115. Zmluvné strany sa zároveň dohodli, že rozsudok rozhodcovského súdu bude záväzný pre zmluvné strany, že v stanovených lehotách spĺňa všetky povinnosti uložené v rozhodcovskom rozsudku, ktorý nie je možné zrušiť z dôvodov ako pri obnove konania podľa osobitného zákona.

116. Podľa čl. 6 ods. 1 smernice rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

117. Podľa čl. III ods. 3 smernice, príloha obsahuje indikatívny a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré môžu byť považované za nekalé.

118. Podľa vnútroštátneho práva, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa v zmysle ust. § 54 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka nemôžu odchyliť v neprospech spotrebiteľa od ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. Taktiež nemajú obsahovať podľa § 53 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

119. Ust. § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka obsahuje príkladný, teda neuzavretý výpočet neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách.

120. Tento výpočet je zo strany zákonodarcu dopĺňaný a precizovaný a v tomto výpočte s účinnosťou od 1.1.2008 je výslovne uvedená aj neprijateľná podmienka požadovanie od spotrebiteľa v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky, aby spory s dodávateľom boli výlučne riešené v rozhodcovskom konaní.

121. Podľa názoru súdu je dojednanie rozhodcovskej doložky v spotrebiteľskej zmluve neprijateľnou podmienkou, ktorá je v zmysle ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná.

122. Rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informáciu o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená (uznesenie NS SR 6Mcd0912012).

123. Žalovaná si v tomto smere dôkazné bremeno nespĺnila.

124. Aj z rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky zo dňa 1.11.2011 pod sp. zn. IIÚS164/2010 vyplýva, že z ústavnoprávneho hľadiska je možné dojednanie v podobe rozhodcovskej doložky pripustiť aj pre spotrebiteľské zmluvy iba za predpokladu, že podmienky ustanovenia rozhodcu a dohodnuté podmienky procesného charakteru budú účastníkom garantovať rovnaké zaobchádzanie čo vo vzťahu spotrebiteľ - podnikateľ znamená zvýšenú ochranu slabšej strany, t. j. spotrebiteľa, pričom dohodnuté procesné pravidlá budú garantovať spravodlivý proces (ústnosť, priamosť v konaniach, odvolacia inštancia, absencia iných prekážok pri uplatňovaní spotrebiteľovho práva).

125. Rozhodcovská doložka, na základe ktorej mal Stály rozhodcovský súd Slovenskej bankovej asociácie so sídlom v Bratislave rozhodovať všetky vzájomné spory medzi bankou a klientom, konkrétne v článku VII bodu 5 všeobecných obchodných podmienok, je súčasťou neprehľadného textu písaného malými písmenami splývajúceho s ostatnými zmluvnými podmienkami uvedenými vo všeobecných obchodných podmienkach. Podľa uvedenej rozhodcovskej doložky všetky vzájomné spory a sporné nároky budú rozhodnuté v rozhodcovskom konaní bez informovania klienta o možnosti vylúčenia účinnosti rozhodcovskej doložky v zmysle ust. § 93b ods. 2 Zákona o bankách.

126. Rozhodcovská doložka tak znemožňuje klientovi banky ako spotrebiteľovi zvoliť si spôsob riešenia prípadného sporu a núti ho v prípade sporu alebo sporných nárokov podrobiť sa výlučne rozhodcovskému konaniu a tým mu odoberá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom. Z uvedeného dôvodu rozhodcovská doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán a to v neprospech spotrebiteľa.

127. Súd v tejto súvislosti poukazuje na prílohu Smernice 93/13/EHS uvedenú pod písm. q bodom 1, v zmysle ktorého neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá bráni spotrebiteľovi v uplatňovaní práva podať žalobu alebo akýkoľvek iný opravný prostriedok, najmä vyžaduje od spotrebiteľa, aby riešil spory výhradne arbitrážou, nevhodne obmedzuje prístup k dôkazom alebo mu ukladá povinnosť dôkazného bremena, ktoré by podľa práva, ktorým sa zmluvný vzťah riadi, malo spočívať v inej zmluvnej strane. Podľa toho je teda neprijateľné, aby rozhodcovské konanie bolo dojednané ako výlučný prostriedok na riešenie sporov akejkoľvek spotrebiteľskej zmluvy.

128. Zmluvná podmienka, ktorou dodávateľ vopred stanoveným obsahom rozhodcovskej doložky uložil, že všetky spory zo spotrebiteľskej zmluvy budú riešené nim zvoleným rozhodcom, je podľa názoru súdu v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória aj prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený a preto nemá žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom a je absolútne neplatnou.

129. Žalovaná v danom prípade neuniesla dôkazné bremeno svojho tvrdenia, že rozhodcovská doložka v zmluvnom vzťahu so žalobcom bola individuálne vyjednaná, čo vyplynulo aj zo samotných výsledkov vykonaného dokazovania, predovšetkým pracovných záznamov banky, ktoré so žalobcom predmetný obchodný prípad dojednávali.

130. Z výpovede svedkyne J. C. vyplynulo, že štandardne klientov banky pri uzatváraní obchodu informovala o skutočnostiach týkajúcich sa rozhodcovskej doložky, avšak vo vzťahu k žalobcovi si na poskytnutie uvedenej informácie nespomínala. O tom, že uvedenie rozhodcovskej zmluvy, resp. doložky vo všeobecných obchodných podmienkach banky nespĺňa náležitosti individuálne vyjednej zmluvnej podmienky svedčí aj fakt, že pracovníčky banky, ktoré priamo s klientami uzatvárali obchodné prípady, sa nevedeli vyjadriť k postupu banky v prípade, ak klient banky neprijal návrh rozhodcovskej doložky uvedenej vo všeobecných obchodných podmienkach a zároveň uviedli, že v súčasnej dobe je návrh rozhodcovskej zmluvy zakomponovaný priamo v zmluvných podmienkach jednotlivých bankových produktov, kedy klient je povinný vysloviť písomný súhlas, resp. nesúhlas s uvedeným zmluvným dojednaním.

131. Všeobecné súdy ako aj Ústavný súd Slovenskej republiky sa už zaoberali otázkou platnosti rozhodcovskej doložky nielen vo vzťahu nebankových, ale aj bankových subjektov (Najvyšší súd SR 3Cdol/2002, 6Cdo3/2013, 6Cdol/2013, Krajský súd v Prešove 6CoE207/2012, 20CoE230/2012, 6C0EI58/2012, uznesenie Ústavného súdu SR I ÚS610/2012).

132. Podľa § 373 Obchodného zákonníka, kto poruší svoju povinnosť zo záväzkového vzťahu, je povinný nahradiť škodu tým spôsobenú druhej strane, ibaže preukáže, že porušenie povinností bolo spôsobené okolnosťami vylučujúcimi zodpovednosť.

Podľa § 374 ods. 1 Obchodného zákonníka, za okolnosti vylučujúce zodpovednosť sa považuje prekážka, ktorá nastala nezávisle od vôle povinnej strany a bráni jej v splnení jej povinnosti, ak nemožno rozumne predpokladať, že by povinná strana túto prekážku alebo jej následky odvrátila alebo prekonala, a ďalej, že by v čase vzniku záväzku túto prekážku predvídala.

Podľa § 374 ods. 2 Obchodného zákonníka, zodpovednosť nevyučuje prekážka, ktorá vznikla až v čase, keď povinná strana bola v omeškaní s plnením svojej povinnosti, alebo vznikla z jej hospodárskych pomerov.

Podľa § 374 ods. 3 Obchodného zákonníka, účinky vylučujúce zodpovednosť sú obmedzené iba na dobu, dokiaľ trvá prekážka, s ktorou sú tieto účinky spojené.

Podľa § 376 Obchodného zákonníka, poškodená strana nemá nárok na náhradu škody, ak nesplnenie povinností povinnej strany bolo spôsobené konaním poškodenej strany alebo nedostatkom súčinnosti, na ktorú bola poškodená strana povinná.

Podľa § 340 Obchodného zákonníka, dlžník je povinný záväzok splniť v čase určenom v zmluve. Ak čas plnenia nie je v zmluve určený, je veriteľ oprávnený požadovať plnenie záväzku ihneď po uzavretí zmluvy a dlžník je povinný záväzok splniť bez zbytočného odkladu po tom, čo ho veriteľ o plnenie požiadal.

Podľa § 369 Obchodného zákonníka, ak je dlžník v omeškaní so splnením peňažného záväzku alebo jeho časti, je povinný platiť z nezaplatenej sumy úroky z omeškania dohodnuté v zmluve. Ak úroky z omeškania neboli dohodnuté, dlžník je povinný platiť úroky z omeškania podľa predpisov občianskeho práva. Ak záväzok vznikol zo spotrebiteľskej zmluvy a dlžníkom je spotrebiteľ, možno dohodnúť úroky z omeškania najviac do výšky ustanovenej podľa predpisov občianskeho práva.

133. Úroky z omeškania sa stanú splatnými po uplynutí dňa alebo lehoty, ktoré sú v zmluve určené na splnenie peňažného záväzku. Ak deň alebo lehota na splnenie peňažného záväzku nie je v zmluve určená, úroky z omeškania sa stanú splatnými uplynutím 30 dní od

- a) doručenia dokladu veriteľa na splnenie peňažného záväzku dlžníkom (ďalej len "doklad"),
- b) odovzdania tovaru alebo služby, ak je deň doručenia dokladu neistý,
- c) odovzdania tovaru alebo služby v prípade, ak dlžník dostane doklad skôr ako tovar alebo službu,
- d) dňa, v ktorom sa skončilo preberanie tovaru alebo služby, ktorým sa má stanoviť, či tovar alebo služba zodpovedá podmienkam zmluvy, ak to ustanovuje zákon alebo upravuje zmluva v prípade, ak k doručeniu dokladu došlo pred dňom alebo najneskoršie v deň, keď sa takéto preberanie skončilo.

134. Veriteľ má nárok na náhradu škody spôsobenej omeškaním so splnením peňažného záväzku, len ak táto škoda nie je krytá úrokmi z omeškania.

135. Podľa § 382 Obchodného zákonníka, poškodená strana nemá nárok na náhradu tej časti škody, ktorá bola spôsobená nesplnením jej povinnosti ustanovenej právnymi predpismi vydanými za účelom predchádzania vzniku škody alebo obmedzenia jej rozsahu.

Podľa § 384 ods. 1 Obchodného zákonníka, osoba, ktorej hrozí škoda, je povinná s prihliadnutím na okolnosti prípadu urobiť opatrenia potrebné na odvrátenie škody alebo na jej zmiernenie. Povinná osoba nie je povinná nahradiť škodu, ktorá vznikla tým, že poškodený túto povinnosť nesplnil.

Podľa § 384 ods. 2 Obchodného zákonníka, povinná strana má povinnosť nahradiť náklady, ktoré vznikli druhej strane pri plnení povinnosti podľa odseku 1.

136. Podľa § 3 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. v znení účinnom v r. 2009, výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky²⁾ platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Ak sa počas trvania omeškania zmení základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky a ak je to pre veriteľa výhodnejšie, výška úrokov z omeškania je o 7 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu príslušného kalendárneho polroka, v ktorom trvá omeškanie; táto základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky sa použije počas celého tohto polroka.

137. Podľa § 455 CSP, ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu.

138. Predmetnou žalobou sa žalobca v zmysle ust. § 373 a nasl. Obchodného zákonníka domáhal voči žalovanej náhrady škody, ktorá mu mala byť spôsobená hrubým porušením povinnosti žalovanou, kedy bez prítomnosti a vedomia žalobcu a úradného overenia jeho podpisu na základe príkazu na úhradu zo dňa 14.4.2009 odpísala z jeho účtu peňažnú sumu 345.000 EUR na jemu neznámy účet a zároveň na základe výberového lístka v uvedený deň sumu vo výške 5.000 EUR vyplatil inému ako majiteľovi účtu.

139. Súdu pri podaní žaloby predložil znalecký posudok Ing. Alojza Dudáša č. 24/09, zo záverov ktorých vyplynulo, že pokiaľ ide o podpis na príkaze na úhradu a výberovom lístku zo dňa 14.4.2009, predloženého žalovanému, nie je možné dokázať a tým ani usvedčiť, že tieto podpisy sú podpismi žalobcu.

140. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 25.9.2003 pod sp. zn. Obdov 59/2001, v ktorom sa riešila otázka, či sa môže žalovaná banka zbaviť zodpovednosti za škodu, ktorá vznikla žalobcovi na základe predloženého falošného príkazu na úhradu, ak preukáže, že porušenie povinnosti bolo spôsobené okolnosťami vylučujúcimi jeho zodpovednosť.

141. Najvyšší súd Slovenskej republiky v uvedenom rozhodnutí konštatoval, že nemožno spravodlivo od žalovanej banky požadovať, aby napríklad pravosť podpisov na príkaze na úhradu požadovala znalecký posudok alebo že by v tomto smere mala vykonávať nejaké iné exaktné dokazovanie, avšak je všeobecne známou skutočnosťou, že falšovanie dokladov existuje v podstate odvedy, ako ľudia začali používať doklady, ktorá skutočnosť musí byť osobitne známa žalovanej spoločnosti a to vzhľadom na predmet jej činnosti. Z uvedených dôvodov dospel k záveru, že žalovaná už v čase uzatvorenia zmluvy o bežnom účte so žalobcom mohla a mala predvídať, že jej v budúcnosti môže byť predložený falošný príkaz na úhradu, nakoľko nejde o jav nový, či neznámy, ale takáto trestná činnosť sa vyskytuje bežne a to či už ide o falšovanie dokladov alebo o falšovanie bankoviek.

142. Žalovaná síce skutočne nemohla uvážiť v čase uzatvorenia zmluvy všetky konkrétne formy útoku na účet klienta, lebo tieto formy aj v súvislosti s rozvojom techniky sa menia, ale minimálne jednu z týchto foriem a to predloženie falošného dokladu nepochybne predvídať mohla a ak to opomenula, potom v plnom rozsahu zodpovedá za takto vzniknutú škodu.

143. Následne súdu bol predložený zo strany žalobcu v priebehu súdneho konania ďalší súdno-znalecký posudok vypracovaného Ústavom súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity č. 56/2013, v ktorom sa už jednoznačne konštatuje, že podpisy na predmetnom príkaze na úhradu a výberovom lístku napriek nápadnej podobnosti nie sú podpismi žalobcu s tým, že ide o písomný prejav jednej osoby.

144. Žalobca vo svojich písomných a ústnych vyjadreniach poukázal na to, že žalovaná realizovala operácie na jeho účte na základe jeho sfalšovaného podpisu na príkaze na úhrade a výberovom lístku zo dňa 14.4.2009 v rozpore s dohodnutými zmluvnými podmienkami, nakoľko tieto mohli byť realizované iba za jeho osobnej účasti a ním predloženého dokladu totožnosti.

145. Z výsledkov vykonaného dokazovania nesporne vyplynulo, že žalobca žalovanej nepredložil žiaden kontakt, na ktorom by ho bolo možné zastihnúť telefonickým alebo iným operatívnym spôsobom, čo vyplýva aj z výpovede pracovníčky banky J. C., podľa ktorej žalobca ako majiteľ účtu im telefonický kontakt odmietol dať.

146. Zároveň v uvedený deň obaja podpisovali v pobočke banky podpisový vzor s uvedením kódu „D“, pri ktorom je uvedené, že ide o spôsob disponovania, oboch spoločne, avšak podľa písm. 3 osoby uvedené v podpisovom vzore sú oprávnené predkladať a preberať písomnosti v banke a to každá samostatne.

147. Podľa čl. III písm. a) ods. 6 všeobecných podmienok majiteľ účtu a disponujúce osoby podpisujú podpisový vzor osobne na pobočke banky, v opačnom prípade banka požaduje úradné overenie ich podpisov.

148. Uvedené ustanovenie všeobecných obchodných podmienok upravuje situáciu, keď majiteľ účtu a disponujúce osoby podpisujú podpisový vzor osobne v pobočke banky, v opačnom prípade banka požaduje úradné overenie ich podpisov. Pokiaľ ide o otázku disponovania s účtom, táto je upravená v čl. III písm. a) ods. 5, podľa ktorého klient môže s účtom disponovať od okamihu doručenia kompletne

vyplneného podpisového vzoru a disponovať s účtom môžu len osoby uvedené v podpisovom vzore spôsobom, ktoré určil majiteľ účtu pri vyhotovení podpisového vzoru.

149. Podľa predmetného podpisového vzoru sú osoby v ňom uvedené, teda žalobca aj Z. J. oprávnené predkladať a preberať písomnosti v banke a to každá samostatne. Z podpisového vzoru ďalej vyplýva, že písomný príkaz na disponovanie s účtom, opatrený podpisom graficky zhodným a pečiatkou graficky zhodnou s podpisom a pečiatkou na tomto podpisovom vzore je príkazom majiteľa účtu v zmysle zmluvy o účte (bod 2 podpisového vzoru).

150. Žalobca súčasne poukázal, že v zmysle všeobecných obchodných podmienok IV písm. b) ods. 7 je banka oprávnená pred vykonaním príkazu na úhradu overiť si telefonicky vierohodnosť majiteľa účtu, resp. osôb uvedených v podpisovom vzore, čo však napriek poskytnutiu jeho telefónneho čísla banka nerealizovala.

151. Ďalej bolo preukázané, že príkaz na úhradu a výberový lístok zo dňa 14.04.2009, predložený žalovanej za účelom uskutočnenia operácie na účtoch žalobcu ako majiteľa účtu, boli predložené osobou, ktorú tento určil v podpisovom vzore ako spoludisponenta, teda osobou, ktorá bola spolu s ním oprávnená banke samostatne predkladať písomnosti, s uvedením falšovaného podpisu žalobcu ako majiteľa účtu, čo bolo nesporne preukázané znaleckým posudkom vypracovaného Ústavom súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity pod č. 56/2013.

152. Aj keď žalovaná bola povinná v čase zatvorenia zmluvy o bežnom účte predvídať, že jej môže byť v budúcnosti predložený falošný príkaz na úhradu alebo výberový lístok, nie je možné od nej spravodlivo požadovať, aby na preukázanie pravosti podpisu požadovala znalecký posudok alebo, žeby v tomto smere mala vykonávať nejaké iné exaktné dokazovanie. Jej povinnosťou je vykonanie iba takého skúmania, ktoré sa v obchodnom styku vykonáva obvykle prostriedkami, ktoré majú bežní účastníci takýchto vzťahov k dispozícii.

153. Je nesporné, že sfaľovaný podpis žalobcu na príkaze na úhradu a výberovom lístku zo dňa 14.04.2009, sa nápadne podobal jeho podpisu na podpisovom vzore v zmluve o bežnom účte, čo bolo konštatované aj prvotným znaleckým posudkom, predloženým žalobcom pri podaní žaloby, v závere ktorého znalec nevedel vylúčiť ani potvrdiť, že či uvedený podpis je alebo nie je podpisom žalobcu.

154. Táto spornosť podpisov bola odstránená až vyššie uvedeným znaleckým posudkom Ústavu súdneho inžinierstva, ktorý jednoznačným spôsobom vylúčil, aby podpisy na spornom príkaze na úhradu a výberovom lístku boli podpismi žalobcu.

155. Vykonaným dokazovaním však bolo nepochybne preukázané, že uvedené písomné doklady boli banke predložené zo strany osoby, ktorú žalobca v podpisovom vzore zmluve o bežnom účte určil ako spoludisponenta, a teda ju označil za dôveryhodnú osobu oprávnenú banke predkladať aj prevodné príkazy a výberové lístky bez jeho prítomnosti ako majiteľa účtu.

156. Zároveň ako korešpondenčnú adresu pre účely zasielania výpisov z účtu určil adresu spoludisponenta a banke neposkytol potrebnú súčinnosť pre účely overenia si vierohodnosti predkladaných príkazov na úhradu alebo výberových lístkov oznámením telefónneho čísla alebo iného kontaktu, na ktorom by ho bolo možné operatívny spôsobom zastihnúť.

157. Žalobca súdu nepredložil, resp. neoznačil dôkazy preukazujúce jeho tvrdenie, že iba on osobne bol oprávnený nakladať s peňažnými prostriedkami na účte vrátane tvrdenia, že žalovanej poskytol kontaktné údaje, na ktorom si táto mohla overiť pravosť jej podpisov na písomnostiach dispozície z jeho účtu.

158. Uvedené tvrdenie žalobcu bolo vyvrátené výpoveďou svedkyne - pracovníčky žalovanej, ktorá potvrdila, že žalobca odmietol im poskytnúť pre uvedené účely akýkoľvek telefonický kontakt. V prípade, ak žalobca sa so svojimi peňažnými prostriedkami na účte disponovať sám, mal možnosť to urobiť takým spôsobom, aby dispozíciu s účtom neumožnil inej osobe, a to napriek tvrdeniu, že týmto spôsobom iba preukazoval osobe uvedenej ako spoludisponent dostatok finančných prostriedkov pre účely vzájomného obchodného prípadu.

159. Podľa názoru súdu I. inštancie, aj keď žalobca v čase uzatvorenia zmluvy nemal akékoľvek pochybnosti o dôveryhodnosti osoby spoludisponenta; takýmto konaním zanedbal obvyklú obozretnosť, kedy za účelom preukázania dostatku finančných prostriedkov obchodnému partnerovi, tomuto zriadil dispozičné právo v prospech jeho účtu napriek existencii iných štandardnejších postupov, ako je potvrdenie o stave účtu, výpis z účtu alebo produkty elektronického bankovníctva.

160. Ani v tomto prípade žalobca neunesol dôkazné bremeno svojho tvrdenia, že zo strany žalovanému bola poskytnutá informácia, že iba spôsobom určeným predmetnou zmluvou, mohol obchodnému partnerovi preukázať dispoziciu peňažnými prostriedkami.

161. Samotný žalobca uviedol, že pokiaľ ide o cudzojazyčné zmluvy alebo dokumenty, tieto sa uzatvárajú a podpisujú za prítomnosti medzinárodných právnikov. V danom prípade však žalobca neuviedol akékoľvek objektívne skutočnosti, ktoré mu bránili pri uzatvorení a podpise uvedenej cudzojazyčnej zmluvy a súvisiacich dokumentov, postupovať vyššie uvedeným spôsobom, teda po ich úradnom preklade a za účasti medzinárodných právnikov.

162. V zmysle vysloveného právneho názoru dovolacieho súdu v uznesení zo dňa 27.08.2019 pod sp. zn. 4Cdo/25/2018, ktorý je pre súd I. inštancie v zmysle ust. § 455 CSP záväzný, to bol práve žalobca, ktorý si vybral Z. J. za spoludisponenta s jeho finančnými prostriedkami na účte a ktorý sfaľoval podpis žalobcu na príkaze na úhradu žalovanej sumy, ktorá mu bola vyplatená. Už len táto skutočnosť sama o sebe svedčí pre znášanie spoluzodpovednosti žalobcu za škodu spôsobenú na jeho majetku, ktorý sám pre seba navrhol uvedený veľmi riskantný spôsob vypíňania príkazov na úhradu cudzou osobou. Porušenie preventívnych povinností má totiž tiež vplyv na rozsah náhrady škody a to vtedy, ak poškodený poruší jemu uloženú preventívnu povinnosť a za túto možno považovať určenie rizikovej osoby za spoludisponenta jeho účtu, ako aj neposkytnutie telefonického či iného kontaktu pre prípadnú potrebu zabrániť neoprávneným výberom z účtu žalobcu.

163. Keďže žalobca vyššie popísaným konaním porušil svoju prevenčnú povinnosť predpokladanú ust. § 382 a 384 Obchodného zákonníka, potom v zmysle ust. § 376 Obchodného zákonníka, spoluzodpovedá za škodu, ktorá vznikla na jeho majetku predložením sfaľovaného príkazu na úhradu a výberového lístka.

164. V zmysle prezentovaného právneho názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ust. § 374 Obchodného zákonníka má dispozičnú povahu, takže strany si mohli v zmluve vymedziť okolnosti vylučujúce zodpovednosť, ale pokiaľ si ich nevymedzili, potom neprichádza do úvahy úplné vylúčenie zodpovednosti žalovanej banky za škodu spôsobenú žalobcovi.

165. Z uvedeného teda vyplýva, že pokiaľ si žalovaná v zmluve so žalobcom nevymedzila ako okolnosť vylučujúcu jej zodpovednosť v zmysle ust. § 374 Obchodného zákonníka, a to predloženie falošného príkazu na úhradu alebo výberového lístka, potom nie je možné úplne vylúčiť jej zodpovednosť za škodu, ktorá vznikla ich predložením na majetku žalobcu.

166. V danom prípade súd I. inštancie konštatoval, že aj keď žalovaná bola povinná v čase uzatvorenia zmluvy o bežnom účte predvídať, že jej v budúcnosti môže byť predložený falošný príkaz na úhradu alebo výberový lístok, nie je možné od nej spravodlivo požadovať, aby na preukázanie pravosti podpisu požadovala znalecký posudok alebo že by v tomto smere má vykonať nejaké iné exaktné dokazovanie.

167. Avšak za účelom prekonania tejto prekážky je banka povinná vykonať všetky opatrenia, aby predišla následkom falšovaného prevodného príkazu a to aj v situácii, že príkaz na úhradu predkladá oprávnená osoba, avšak sfaľovaný je druhý, resp. ďalší podpis potrebný k realizácii príkazu na úhradu.

168. Žalovaná vo svojom písomnom vyjadrení uviedla, že zamestnanci banky v rámci interných predpisov realizujú telefonické overenie pravosti prevodného príkazu u majiteľa účtu alebo inej oprávnenej osoby iba v prípade jeho doručenia poštovou zásielkou; pri jeho osobnom predložení zamestnanec banky realizuje iba porovnanie podpisov v príkaze na úhradu s podpisovým vzorom.

169. Pokiaľ žalovaná realizovala opatrenia smerujúce k predchádzaniu vzniku škody predložením falšovaného príkazu iba v prípade doručovania formou poštovej zásielky a nie aj za situácie, že príkaz na úhradu bol predložený oprávnenou osobou, avšak sfalšovaný je druhý, resp. ďalší podpis, potom podľa názoru súdu I. inštancie aj z uvedeného dôvodu nie je možné úplne vylúčiť zodpovednosť banky za škodu spôsobenú na majetku žalobcu predložením falšovaného príkazu na úhradu, resp. výberového lístka v zmysle ust. § 374 Obchodného zákonníka.

170. Na základe výsledkov vykonaného dokazovania, tak súd I. inštancie určil mieru zodpovednosti za škodu spôsobenú na majetku žalobcu predložením sfalšovaného príkazu na úhradu a výberového lístka každej zo sporových strán v rozsahu 50%.

171. Pri určení miery zodpovednosti vychádzal z toho, že žalobca porušil svoju preventívnu povinnosť predpokladanú ust. § 382 a 384 Obchodného zákonníka tým, že sám pre seba navrhol vyššie uvedený veľmi riskantný spôsob vypĺňania príkazov na úhradu cudzou osobou.

172. Zároveň nie je možné vylúčiť zodpovednosť žalovanej za škodu spôsobenú na majetku žalobcu predložením sfalšovaného príkazu na úhradu a výberového lístka, keďže banka si v zmluve so žalobcom uvedenú skutočnosť nevymedzila ako okolnosť vylučujúcu jej zodpovednosť v zmysle ust. § 374 Obchodného zákonníka. Súčasne žalovaná banka nepreukázala, že realizovala opatrenia na predchádzanie vzniku škody predložením falšovaného prevodného príkazu, a to za situácie, že príkaz na úhradu síce predkladá oprávnená osoba, avšak sfalšovaný je druhý, resp. ďalší podpis. V tomto smere realizovala opatrenia smerujúce k predchádzaniu vzniku škody predložením sfalšovaného príkazu iba v prípadoch ich doručovania formou poštovej zásielky. Vtedy zamestnanci banky v zmysle interných predpisov realizovali telefonické overenie pravosti prevodného príkazu u majiteľa účtu. Pri jeho osobnom predložení zamestnanec banky realizoval iba porovnanie podpisov v príkaze na úhradu s podpisom vzorovým. Z uvedeného teda vyplýva, že pokiaľ by aj žalobca poskytol žalovanej banke svoj telefonický alebo iný kontakt, jej zamestnanci by nerealizovali overenie pravosti príkazu na úhradu a výberového lístka u neho ako majiteľa účtu, keďže pri osobnom predložení spoludisponentom vykonávajú iba porovnanie podpisov na príkaze s podpisom vzorovým.

173. Na základe vyššie uvedených skutočností, tak súd uložil žalovanej povinnosť nahradiť škodu žalobcovi, ktorá mu vznikla predložením sfalšovaného príkazu na úhradu a výberového lístka v rozsahu 175.000 Eur s 9% úrokom z omeškania ročne od 29.06.2009 do zaplatenia a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

174. Keďže preukázateľne výzva na náhradu škody bola žalovanému doručená podaním žalobcu zo dňa 15.06.2009 (č. I. 98 spisu 29C/131/2010), súd v súlade s ust. § 369 Obchodného zákonníka za použitia ust. § 3 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. priznal žalobcovi uplatnený úrok z omeškania vo výške 9% ročne od 29.06.2009 do zaplatenia.

175. V danom prípade súd považoval za právne bezvýznamné tvrdenie žalovanej banky o vplyve tzv. hospodárskej kauzy pre účely určenia zodpovednosti za škodu a jej výšku predložením preukázateľne sfalšovaného príkazu na úhradu a výberového lístka. Okrem iného výpoveďami osôb, ktoré sa uvedenej tzv. hospodárskej kauzy zúčastnili, realizovanými v rámci trestného konania, nebola preukázaná akákoľvek spoluúčasť žalobcu na uvedenej obchodnej operácii.

176. Žalovaný nepredložil, resp. neoznačil dôkazy, že finančné prostriedky, ktoré na predmetný účet vložil, mu vlastnícky nepatrili a zároveň podľa názoru súdu I. inštancie pre určenie zodpovednosti za škodu je irelevantné, na akú obchodnú činnosť mali byť použité.

177. Právne významná pre určenie miery zodpovednosti za škodu by mohla mať iba otázka, či žalobca mal nejakú účasť na konaní spoludisponenta v súvislosti s predložením uvedeného sfalšovaného príkazu, ktorá by za určitých okolností mohla vykazovať znaky spáchania trestného činu, čo však v predmetnom, ani v trestnom konaní preukázané nebolo.

178. Podľa § 155 ods. 1,2 CSP, každý má právo konať pred súdom v materinskom jazyku alebo v jazyku, ktorému rozumie. Súd je povinný stranám zabezpečiť rovnaké možnosti uplatnenia ich práv. S

prihliadnutím na povahu a okolnosti veci priberie súd tlmočníka. Trovy spojené s tým, že strana koná v materinskom jazyku alebo v jazyku, ktorému rozumie, znáša štát.

Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

179. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP tak, že nárok na náhradu trov konania stranám sporu nepriznal s poukazom na ich 50% úspešnosť v spore.

180. Zároveň v zmysle ust. § 155 CSP nepriznal štátu nárok na náhradu trov konania pozostávajúcich z tlmočného, keďže v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia trovy spojené s tým, že strana koná v materinskom jazyku alebo v jazyku, ktorému rozumie znáša štát.